

ziekteverzuim en de WAO gaat. Het is natuurlijk wel heel gênant. Het lijkt wel alsof lekken naar de pers vanuit het ministerie standaard worden ingecalculleerd. Wat heeft de staatssecretaris gedaan om alle vorige lekken op te sporen en hoe moet ik de verantwoordelijkheid van de minister met betrekking tot dit punt zien? Welke acties heeft de minister ondernomen om lekken te voorkomen en om vanuit het ministerie met één mond te spreken, nadat ik daar vorige maand mondelinge vragen over heb gesteld? Hoe kan de minister-president de indruk wegnemen dat hij de regie over zijn ploeg op dit dossier helemaal kwijt is? Paars valt in campagne tijd uiteen in de oorspronkelijke kleuren en is in feite niet meer. Hoe denken de betrokken bewindspersonen de komende weken gezamenlijk op te treden? Voorkomen van de in de afgelopen weken getoonde chaos lijkt mij van belang. Wij kennen de aloude leus "hoe dichterbij de Kroon, hoe minder partijman"; wij mogen het kabinet eraan houden om zich conform die leus te gedragen. Is de minister het daarmee eens?

Enkele maanden geleden werd door sommigen benadrukt dat de WAO geen item voor de verkiezingen mocht worden. Inmiddels wordt het debat in de media en in de zaaltjes in het land uitgebreid gevoerd. Als de VVD-leider bij de start van de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen de helft van zijn spreektijd aan het WAO-dossier besteedt, vraag je je af wat dit onderwerp met lokale verkiezingen te maken heeft? Is dat nu de bedoeling? Waar zijn wij nou helemaal mee bezig?

Natuurlijk maakt ook de Christen-Unie zich grote zorgen over de complexe en gevoelige vraagstukken rondom de WAO, maar ik vraag mij werkelijk af of het scheppen van chaos en verhitte hoofden een praktische en verstandige oplossing dichterbij kunnen brengen. Veel van de aangedragen voorstellen hebben aantrekkelijke kanten, maar de hoge toon, de harde verwijten en de dikke woorden waarmee serieuze gedachten naar de prullenmand zijn verwezen, bemoeilijken een open en constructieve discussie over oplossingen.

Natuurlijk heeft ook de Christen-Unie voor het WAO-dossier en de nadere uitwerking ten behoeve van

de CPB-doorrekening een aantal goede ideeën ontwikkeld. Ik sta als het ware te popelen om die hier naar voren te brengen, maar ik zal dat niet doen. Daar is dit de plaats niet voor en daar is nu de gelegenheid niet toe. Het zou immers prematuur zijn, dat te doen vooruitlopend op de reactie van het kabinet op het SER-advies, dat er immers ook nog niet is. Ik vind dat het allemaal erg lang duurt, maar ik vind ook dat het kabinet daar als laatste harde woorden over zou mogen spreken.

De brief van de staatssecretaris biedt niet veel. Ik heb daar begrip voor, want het uitgangspunt is dat het SER-advies moet worden afgewacht. Dan valt er op dit moment ook niet veel over te zeggen. Intussen bereidt het kabinet zijn standpunt voor. Ik maak uit de brief op dat het kabinet snel na ommekomst van het SER-advies zijn standpunt naar buiten zal brengen. Ik vraag de minister-president om op dit punt enige helderheid te bieden. Pas dan is de tijd aangebroken om in deze Kamer te debatteren over het kabinetsstandpunt. De minister-president begon zijn carrière in de politiek met het WAO-dossier. Wil hij nu aangeven of hij zijn carrière met dat dossier zal afsluiten? Kan hij toezeggen dat er voor de verkiezingen een Kamerdebat mogelijk is over de voorstellen van het kabinet? Ik ben daar eerlijk gezegd wat sceptisch over; ik zal het wat huiselijker zeggen: ik geloof er geen snars van. Welk belang kan daar immers in gelegen zijn voor de partijen die Paars dragen? Ik kan het niet ontdekken.

Bij de regeling van werkzaamheden heb ik al laten doorschemeren van dit debat geen hooggespannen verwachtingen te hebben. Waartoe kan het leiden? Het kan hoogstens leiden tot een motie die als volgt luidt: overwegende dat het WAO-probleem groot is; voorts overwegende dat iedereen vindt dat het moet worden opgelost, verzoekt de regering, voor 15 mei met een adequate oplossing te komen. Mij lijkt dat een dergelijke verwachting niet gekoesterd mag worden.

Het WAO-probleem gaat veel mensen aan. Als wij de WAO-problematiek in deze periode gebruiken voor onderlinge positiebepalingen in mogelijke coalities, waarbij het financiële aspect de boventoon voert, dan worden de betrokkenen om wie het werkelijk

draait er echt niet beter van. Ik mag toch aannemen dat het ons daar uiteindelijk allemaal om te doen is.

De beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 14.10 uur tot 14.45 uur geschorst.

□

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van volgende week:

- het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafrecht en de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnis strekkende tot het verruimen van de bevoegdheid van de politierechter en de enkelvoudige kamer in hoger beroep (verruiming bevoegdheid enkelvoudige kamers (28215);
- de verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften (28043, nrs. 37 t/m 48);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet van 31 mei 1937 tot omzetting van de Rijksstudiedienst voor de Luchtvaart in een Stichting (27868);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de waterkering tot aanwijzing van het Markermeer als buitenwater (27799);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 met betrekking tot de rijvaardigheid en rijbevoegdheid (27840);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Infectieziektenwet in verband met de ziekte van Creutzfeldt-Jakob (28084);
- het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het niet afleggen van een getuigenverklaring na een daartoe strekkende toezegging (28017).

Ik stel voor, te behandelen in de vergaderingen van 19, 20 en 21 maart de wetsvoorstellen:
- Wijziging van de Wet collectieve

Voorzitter

preventie volksgezondheid (28063);
- Wijziging van een aantal bepalingen van de Flora- en faunawet in verband met een verbod op de drijfjacht (28020).

Tevens stel ik voor, in de week van 19, 20 en 21 maart het debat te houden over de Europese Raad, met maximumsprektijden voor: de PvdA, de VVD en het CDA 10 minuten; D66 en GroenLinks 7 minuten en de overige fracties 5 minuten.

Ik stel voor, de stukken 20454, nr. 60; 22775, nr. 22; 25422, nr. 12, en 28000-XVI, nr. 103, voor kennisgeving aan te nemen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Kamp.

De heer **Kamp** (VVD): Voorzitter. Er gaan een paar dingen mis, dus wordt het weer tijd voor een paar moties. Vandaar dat ik u wil vragen om de verslagen van twee algemene overleggen op de agenda te zetten. Dat betreft het verslag van het algemeen overleg op 27 februari over de voortgangsrapportage groot project Vreemdelingenwet en een verslag van een algemeen overleg over de integrale handhavingsrapportage sociale zaken en werkgelegenheid.

De **voorzitter**: U zegt er niet bij dat u het op de agenda van vandaag wilt.

De heer **Kamp** (VVD): Nee, volgende week is prima.

De **voorzitter**: Ik denk dat het volgende week moeilijk zal gaan, maar ik zal later een voorstel doen.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **de brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 27 februari 2002 inzake de WAO (22187, nr. 120).**

De beraadslaging wordt hervat.

Minister **Kok**: Voorzitter. Ik dank de

Kamer voor haar inbreng in eerste termijn. Het kabinet heeft heel veel opgestoken van de positiebepaling van de diverse fracties ten aanzien van hetgeen nog onderweg is. Het is een heel belangrijk vraagstuk. De staatssecretaris en de minister zullen straks het woord voeren namens het kabinet. Er is natuurlijk sprake van een zekere werkverdeling.

Om te beginnen wil ik aansluiting zoeken bij een deel van het betoog van de heer De Graaf die vrij dicht bij de roos was toen hij de essentie van het antwoord voorspelde. Er staan twee vragen centraal in de fase waarin wij nu verkeren. De eerste vraag is of wij nu ook echt willen wachten op het SER-advies waarom wij zelf hebben gevraagd voordat het kabinet zijn positie bepaalt. Er is inderdaad op enig moment verwarring ontstaan over de vraag of het kabinet wel met één mond sprak. Het is duidelijk dat wij allen behoefte hebben aan het advies, aan de opvattingen van werkgevers, werknemers en Kroonleden over dit zo belangrijke maatschappelijke vraagstuk, ook al heeft dat advies de nodige vertraging opgelopen. Sommigen zullen wellicht spreken van onnodige vertraging. Half juli is de adviesaanvraag naar de SER gegaan en geleidelijk aan is het verwachtingspatroon op basis van al hetgeen ons ter beschikking stond opgeschoven. Er is opnieuw vertraging ontstaan maar dat neemt niet weg dat wij de uitkomsten van het overleg in de vorm van een definitief advies van de SER van buitengewoon grote waarde achten in verband met inhoud en draagvlak.

De heer **Van Dijke** (ChristenUnie): Soms moet je in het leven op mooie dingen wat langer wachten, maar hoe groot is het geduld van het kabinet met de SER? Met andere woorden: wat als het SER-advies niet op 22 maart naar buiten komt, maar opnieuw vertraging lijkt op te lopen? Wat dan?

Minister **Kok**: Ik heb gisteren nog contact gehad met de voorzitter van de SER, de heer Wijffels. Hij heeft mij verzekerd dat het echt in het voornemen ligt om in de plenaire vergadering van 22 maart tot een afronding te komen. Onvoorziene omstandigheden kunnen niet worden voorzien, althans niet door ons. Ik wil daarop ook niet speculeren, want iedere speculatie over onvoorziene

omstandigheden zou die misschien oproepen.

De heer **Van Dijke** (ChristenUnie): Daarmee geeft de minister-president toch wel aan dat wat hem betreft het advies er wel moet zijn op 22 maart, omdat daarna niet meer verwacht mag worden dat er nog een advies kan komen waarmee dit kabinet nog iets kan.

Minister **Kok**: Wat de SER betreft zal het dit zijn en wij hebben geen reden daaraan te twijfelen.

Dit was mijn antwoord op de eerste vraag: wachten wij op het SER-advies? Het antwoord is dus: ja. De tweede vraag is hoe wij ons in het kabinet voorbereiden op onze positiebepaling naar aanleiding van dit nog uit te brengen SER-advies. Wij hebben in de ministerraad van 15 februari waarin wij ook hebben gesproken over het wachten op het SER-advies, afgesproken dat de staatssecretaris van SZW primair ter bespreking in de sociaal-economische zeshoek een notitie zou voorbereiden met een aantal oplossingsrichtingen voor het WAO-vraagstuk, gebaseerd op het voorlopige SER-voorstel en de SER-adviesaanvraag, zonder te kunnen en willen vooruitlopen op het SER-advies dat immers nog het licht moet zien.

De staatssecretaris heeft aan dit verzoek voldaan en een dergelijke notitie opgesteld voor een eerste bespreking in de zeshoek, die gisteren heeft plaatsgevonden. Die bespreking zal op enig moment een vervolg krijgen, afhankelijk van de voortgang van de vervolgwerkzaamheden.

Ik heb er onoverkomelijke problemen mee om een premie te zetten op voortijdige publiciteit, uit welke bron dan ook verkregen. Ik vind in het feit dat De Telegraaf met een publicatie is gekomen die veel commotie heeft veroorzaakt, geen enkele aanleiding om de zorgvuldige voorbereiding van een positiebepaling naar aanleiding van het SER-advies te doorkruisen door publieke mededelingen van onze kant op dit moment over de aard, het karakter, de inhoud en de reikwijdte van onze notitie. Ik zou het kortweg als volgt willen zeggen: zoals wij zeer hechten aan het advies van de SER zoals het uiteindelijk komt te luiden, zo vertrouw ik erop dat de Kamer